

Hyllingeriis - Højvandsbeskyttelse

Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Dato: 13. april 2023

Rev. 1, 22. april 2024

Indhold

1	Baggrund	1
1.1	Projektbeskrivelse	3
2	Lovgrundlag	3
2.1	Natura 2000	4
2.2	Bilag IV-arter	5
3	Metode	5
3.1	Natura 2000	5
3.2	Bilag IV-arter	6
4	Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov	6
4.1	Habitatområde H120 Roskilde Fjord	8
4.2	Fuglebeskyttelsesområde F105 Roskilde Fjord	10
4.3	Målsætninger	11
5	Væsentlighedsvurdering	11
5.1	Habitatnaturtypen strandeng (1330)	12
5.2	Fugle	12
5.3	Kumulative effekter	13
5.4	Sammenfatning	14
6	Bilag IV-arter	14
6.1	Bilag IV-vurdering	15
6.2	Sammenfatning	15
7	Referencer	15

1 Baggrund

Sommerhusområdet i Hyllingeriis skal beskyttes mod oversvømmelse fra højvandshændelser. I den forbindelse, skal der anlægges tre diger, en vejhævning og tre højvandsmure. De tre diger placeres som et vestvendt dige ved

Hyllingeriis Renseanlæg, et nordvendt dige nord for sommerhusområdet og et østvendt dige mod Roskilde Fjord. Vejen til Hyllingeriis Renseanlæg hæves.

Den ene højvandsmur placeres mellem det nordvendte dige og vejhævnningen (vestvendt højvandsmur). De to andre højvandsmure er en forlængelse af det østvendte dige og løber mod syd langs strandengen (østvendte højvandsmure).

De østvendte højvandsmure ligger delvist inden for Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov, og dette notat indeholder derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering jf. kysthabitatbekendtgørelsen¹ § 3. En oversigt af projektområdet, de forskellige anlæg og deres placering i forhold til Natura 2000-området ses på figur 1.

Figur 1: Projektets placering inden for Natura 2000-område nr. 136 samt afgrænsningen af habitatstrandeng langs de østvendte højvandsmure og det østvendte dige.

Formålet med nærværende notat er at beskrive og vurdere, om der er væsentlige påvirkninger af naturtyper og arter, på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov.

¹ Bekendtgørelse nr. 654 af 19. maj 2020 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet

1.1 Projektbeskrivelse

Indledningsvist flyttes hække med videre nænsomt og placeres i depot så haverne kan reetableres. Der etableres indkørsel fra fællesarealerne, og overskudsjord køres væk.

Diger anlægges fra landværts side, således habitatnaturen ikke berøres. Indledningsvist bortgraves og bortskaffes sætningsgivende jord. Efterfølgende etableres først kernen og herefter dæklaget. Til sidst plantes græs. Alt arbejdet udføres med en rendegraver eller en lille dozer. Kernematerialer og dæklag tilkøres med lastbil. Operationen vil påvirke op til 5 m udover digets bredde på landsiden.

Højvandsmurene etableres som spunsvægge, der vibreres ned. Først etableres adgang fra siderne på vestsiden af væggen igennem haverne. Herefter oplagres spunsvæggene på fællesarealerne. Spunsvæggene er 4-5 m lange og 1-2 m brede. Spunsvæggene trækkes ind til anvendelsesstedet, hvor vibratoren fastgøres i toppen og væggen rejses til lodret og placeres på anvendelsespositionen. Herefter vibreres den ned på plads, hvorefter vibratoren frigøres og næste sektion hentes.

Der skal påregnes lidt køreaktivitet, når sektionerne hentes til og fra vibratoren. Der forventes ikke nogen overskudsjord. Når aktiviteten er slut monteres trækanten og beplantning og grøfter etableres efter nedgravning af drænrør langs diget på landværtssiden. Der anlægges 1 central pumpestation i den østlige beskyttelse tæt på eksisterende vej. Anlægsarbejdet varer ca. 1 uge pr. 50 m spuns. Der etableres i alt ca. 390 m højvandsmur, hvilket svarer til ca. 8 uger med støj fra nedvibrering af spuns.

For evt. hævnning af vej gælder samme procedure som beskrevet for diger. Dog vil der til sidst blive pålagt asfalt.

2 Lovgrundlag

EU har vedtaget to naturbeskyttelsesdirektiver, som pålægger EU's medlemslande at bevare en række arter og naturtyper, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene:

- **Habitatdirektivet²** har til formål at beskytte arter og naturtyper, der er karakteristiske, truede, sårbare eller sjældne i EU. Hvert EU-land skal udpege områder, der kan fungere som sikre levesteder for de naturtyper og arter, som er opført på habitatdirektivets bilag I og II. Disse områder betegnes habitatområder. Habitatdirektivet omfatter derudover en generel beskyttelse af de arter, som er opført på direktivets bilag IV (de såkaldte bilag IV-arter). Beskyttelsen af bilag IV-arterne gælder også uden for habitatområderne.
- **Fuglebeskyttelsesdirektivet³** har til formål at beskytte yngle- og rasteområder for fugle, som er sjældne, truede eller følsomme over for ændringer af levesteder i EU. Hvert EU-land skal udpege områder for at beskytte fugle, der er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet. Disse områder benævnes fuglebeskyttelsesområder.

Natura 2000 er betegnelsen for det internationale netværk af habitatområder og fuglebeskyttelsesområder i EU. Områderne er udpeget for at bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. Habitatdirektivet har til formål at fremme biodiversiteten i medlemsstaterne ved at definere en fælles ramme for beskyttelsen af arter og naturtyper, der er af betydning for EU. Dette sker hovedsageligt gennem udpegning af særlige bevaringsområder, de såkaldte habitatområder. I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de arter eller naturtyper, som området er udpeget for.

² Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, 1992

³ Rådets direktiv 2009/147/EF om beskyttelse af vilde fugle, 2009

Fuglebeskyttelsesdirektivet har til formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Dette sker bl.a. ved, at medlemslandene forpligter sig til at udpege fuglebeskyttelsesområder.

I Danmark udgør *habitatbekendtgørelsen*⁴ en væsentlig del af implementeringen af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet. Habitatbekendtgørelsen har blandt andet til formål at udpege internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) og fastsætte regler for administrationen af disse områder. For projekter, der udføres i medfør af Kystbeskyttelsesloven, er implementeringen af habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet sket i *kysthabitatbekendtgørelsen*.

I det følgende beskrives lovgrundlaget for henholdsvis Natura 2000-områder og bilag IV-arter, jf. kysthabitatbekendtgørelsen.

2.1 Natura 2000

Natura 2000-områderne er udlagt inden for EU for at beskytte værdifulde naturområder, dyr og planter, som er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet. Natura 2000-områderne udgør et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. For hvert af de danske Natura 2000-områder er der udarbejdet en basisanalyse og en Natura 2000-plan, som beskriver tilstand, trusler og målsætning for områderne. Derudover foreligger der en handleplan for hvert område med det, der skal gøres for at forbedre naturtilstanden eller for at fastholde en gunstig bevaringsstatus. De gældende basisanalyser er fra 2021.

Formålet med Natura 2000-netværket er at sikre en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som er på udpegningsgrundlaget for de enkelte Natura 2000-områder. Gunstig bevaringsstatus er defineret i habitatdirektivet, se nedenstående boks. Målsætningen er nærmere beskrevet i de enkelte Natura 2000-planer, og bevaringsstatus er beskrevet i publikationer og rapporter fra DCE, senest i (Fredshavn, Nygaard, Ejrnæs, Damsgaard, et al., 2019)

En **naturtypes** "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når:

- Det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- Den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- Bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig.

En **arts** "bevaringsstatus" anses for "gunstig" når:

- Data vedrørende bestandudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- Artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- Der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare bestande.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Højvandsbeskyttelsen af sommerhusområdet i Hyllingeriis er omfattet af kysthabitatbekendtgørelsens § 3, da den falder ind under bekendtgørelsens § 2, stk. 1) om tilladelse til at udføre kystbeskyttelsesforanstaltninger.

Ifølge kysthabitatbekendtgørelsen skal der foretages en vurdering af, om projektet, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Hvis det vurderes, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områder væsentligt, kan det gennemføres efter indhentning af de nødvendige tilladelser. Hvis det vurderes, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets påvirkninger på Natura 2000-området under hensyntagen til bevaringsmålsætningen for det pågældende område.

Vurderingen skal også omfatte kumulative påvirkninger, som typisk ses som en forstærkning af påvirkningen af en given miljøkomponent (f.eks. forøget forstyrrelse af en artsgruppe). Kumulative påvirkninger kan også være mere komplekse påvirkninger, hvor samspillet af forskellige påvirkninger giver anledning til helt nye påvirkninger.

Indeværende notat indeholder en væsentlighedsvurdering i henhold til kysthabitatbekendtgørelsens § 3.

2.2 Bilag IV-arter

Det skal sikres, at det ansøgte projekt ikke forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområde i deres naturlige udbredelsesområde. Det er ikke tilladt at gennemføre projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for disse arter. Forudsætningen er, at den økologiske funktionalitet af et yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. Derudover er bilag IV-arterne omfattet af en individbeskyttelse, hvilket betyder, at det er forbudt at forstyrre eller dræbe arterne forsætligt.

Nærværende notat indeholder en vurdering af påvirkninger på bilag IV-arter i henhold til habitatbekendtgørelsens § 10.

3 Metode

Beskrivelserne og vurderingerne af områder, arter og naturtyper, der er omfattet af internationale naturbeskyttelsesbestemmelser, er baseret på et relevant og eksisterende videns- og datagrundlag, herunder data fra Danmarks Miljøportal samt relevant faglitteratur om beskyttede arter og naturområder.

Beskrivelser og vurderinger bygger blandt andet på materiale og oplysninger fra Natura 2000-planerne, Natura 2000-basisanalyserne, relevant faglitteratur og faglige rapporter.

3.1 Natura 2000

Myndighedernes forvaltning af Natura 2000-lovgivningen er blandt andet baseret på vejledningen til habitatbekendtgørelsen (Miljøministeriet, 2020). Praksis i forvaltningen præciseres desuden i forbindelse med sager, som bliver afgjort af EU-domstolen og Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Ifølge vejledningen til habitatbekendtgørelsen, skal udtrykket væsentligt tolkes objektivt, men skal samtidig også ses i forhold til de lokale miljø- og naturforhold i det konkrete Natura 2000-område. Det er en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området, hvis en plan eller et projekt risikerer at skade bevaringsmålsætningen for det pågældende Natura 2000-område. Påvirkningen skal vurderes ud fra, om den er så væsentlig, at gunstig bevaringsstatus ikke kan

opretholdes, eller der ikke kan opnås gunstig bevaringsstatus. Naturtyperne og arterne skal således være stabile eller i fremgang.

Ifølge vejledningen til habitatbekendtgørelsen er en påvirkning som udgangspunkt ikke væsentlig:

- *Hvis påvirkningen skønnes at indebære negative udsving i bestandstørrelser, der er mindre end de naturlige udsving, der anses for at være normale for den pågældende art eller naturtype, eller*
- *Hvis den beskyttede naturtype eller art skønnes hurtigt og uden menneskelig indgriben at ville opnå den hidtidige tilstand eller en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand. Generelt vurderes det, at der er tale om kort tid, hvis der sker en naturlig reetablering af naturens tilstand inden for ca. ét år. Midlertidige forringelser eller forstyrrelser i en eventuel anlægsfase, der ikke har efterfølgende konsekvenser for de arter og naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, er almindeligvis ikke en væsentlig påvirkning.*

Der er således inden for rammerne af reglerne mulighed for at vedtage planer eller gennemføre projekter, som medfører en vis negativ påvirkning, hvis blot denne påvirkning kan rummes inden for de naturlige udsving, eller hvis der kan ske reetablering inden for kort tid.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan afvises, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering. Kravet om en konsekvensvurdering gælder også for planer og projekter uden for et Natura 2000-område, hvis disse planer eller projekter kan påvirke væsentligt ind i Natura 2000-området. Det er kun i forbindelse med væsentlighedsvurderingen af en plan eller et projekts indvirkning på et Natura 2000-område, at væsentlighedsbegrebet kan finde anvendelse. Konsekvensvurderingen skal kunne udelukke, at aktiviteten kan medføre skade på de arter og naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Hvis det ikke kan udelukkes, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det ansøgte – undtagen i helt særlige og meget sjældne tilfælde, hvor forudsætningen for en afvigelse er opfyldt (i henhold til § 9 i habitatbekendtgørelsen).

3.2 Bilag IV-arter

I forhold til bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arterne i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområde i arternes naturlige udbredelsesområde. Det er ikke tilladt at gennemføre projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for disse arter. Forudsætningen er, at den økologiske funktionalitet af et yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Viden om bilag IV-arternes levesteder, udbredelse og observationer stammer fra Forvaltningsplan for flagermus (Møller, Baagøe, Degn, & Krabbe, 2013), Forvaltningsplan for markfirben (Ravn, 2015), Naturdata (Naturdata, 2024), Arter.dk (Arter.dk, 2024) og Naturbasen (Naturbasen, 2024).

4 Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov

Dele af højvandsbeskyttelsen ønskes placeret i Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov, som omfatter habitatområde H120 og H199 samt fuglebeskyttelsesområderne F105 og F107. Natura 2000-området ligger i Halsnæs, Frederikssund, Roskilde og Lejre Kommuner og inden for hovedvandopland Roskilde Fjord og Isefjord.

Figur 2: Oversigt over habitatområder og fuglebeskyttelsesområder i Natura 2000-område nr. 136

Natura 2000-område nr. 136 har et areal på 15.195 ha, hvoraf størstedelen er marint og udgøres af Roskilde Fjord. Roskilde Fjord er en brakvandsfjord med flere lavvandede områder og små holme, som tiltrækker mange vandfugle. Hvert år yngler 10-20.000 fuglepar fordelt på 25-30 arter, og Roskilde Fjord er et af Danmarks vigtigste yngleområder for vandfugle. Højvandsbeskyttelsen ved Hyllingeris vil delvist ske inden for habitatområde H120 og fuglebeskyttelsesområde F105. Habitatområde H199 og Fuglebeskyttelsesområde F107 ligger mere end 9 km fra projektområdet, og da projektet kun vil kunne have lokal støjpåvirkning (se afsnit 5), vurderes de to områder ikke at blive påvirket af projektet. Nærværende vurdering behandler derfor kun potentielle påvirkninger på habitatområde H120 og fuglebeskyttelsesområde F105.

I de følgende afsnit beskrives habitatområde H120 og fuglebeskyttelsesområde F105 kort, samt de habitatnaturtyper og habitatarter, som potentielt kan påvirkes af projektet.

4.1 Habitatområde H120 Roskilde Fjord

På udpegningsgrundlaget for habitatområde H120 er 27 habitatnaturtyper og 6 habitatarter. Udpegningsgrundlaget ses i Tabel 1.

Tabel 1: Udpegningsgrundlag for Habitatområde H120. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag I og II. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Kilde: (Miljøstyrelsen, 2021).

Udpegningsgrundlag for habitatområde H120		
Naturtyper	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålsø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle-askeskov* (91E0)	
Arter	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Eremit* (1084)	Stor vandsalamander (1166)
	Blank seglmos (1393)	Mygblomst (1903)
	Stellas mosskorpion (1936)	Havlampret (1095)

Den mest udbredte, terrestriske habitatnaturtype i Natura 2000-området er strandeng (1330), hvor der er kortlagt ca. 688 ha. Strandenge findes langs beskyttede kyster, hvor vind- og bølgeenergien er reduceret på grund af en lavere vanddybde og læ. Vegetationen er præget af salttolerante græsser og urter, som typisk er betinget af tidvise oversvømmelser med saltvand. Den planlagte højvandsmur (østvendt højvandsmur) grænser op til en strandeng mod øst, som i 2017 er registreret med ringe tilstand (IV). Strandengen havde ved kortlægningen i 2005 høj tilstand, hvor der blev fundet 12 stjernearter. Faldet til naturtilstanden mellem planperioderne skyldes tilgroning med rørsumpsvegetation som følge af ophørt græsning. Strandengen er den eneste terrestriske habitatnaturtype, som ligger i umiddelbar nærhed af det område, hvor der skal etableres kystbeskyttelse (se Figur 3).

Figur 3: Højvandsmur og dige, som grænser op til habitatstrandeng

Omkring 1 km mod nordvest ligger naturområdet Koholm Mose med habitatnaturtyperne hængesæk (7140), rigkær (7230) og kalkoverdrev (6210). Kalkoverdrev er en prioriteret naturtype på udpegningsgrundlaget, men på baggrund af påvirkningernes lokale omfang sammenholdt med afstanden til naturtypen vurderes det, at der ikke er væsentlig påvirkning på naturtypen. Der skal ikke ske grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejdet, hvorfor det vurderes at der ikke kan være potentiel påvirkning på rigkær og højmoser. Disse naturtyper beskrives og vurderes derfor ikke yderligere i nærværende væsentlighedsvurdering. Øvrige habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget vurderes at ligge uden for en afstand, som projektet grundet sit begrænsede omfang potentielt kan påvirke, og de beskrives og vurderes derfor heller ikke i nærværende væsentlighedsvurdering.

Blandt de otte habitatarter har ingen levesteder i naturtypen strandeng. Blank seglmos er tilknyttet næringsfattige rigkær og kildevæld med lavtvoksende vegetation, som ikke skygger for mosset. Stor vandsalamander lever på land, bl.a. i skove og haver og yngler i vandhuller med flade brinker og klart vand. Eremitten er et skovinsekt, som er knyttet til hule træer. Stellas mosskorpion har knyttet til samme typer af levesteder som eremit. Havlampret lever i marine og ferske vande. Skæv vindelsnegl og sumpvindelsnegl lever i kalkrige moser, skove eller overdrev. Mygblomst vokser i moser og på fugtige enge med højt kalkindhold. Der findes en større bestand af mygblomst >1 km nord for området i et rigkær på Skuldelev Strand med høj naturtilstand. Det vurderes, at ingen habitatarter har potentielle levesteder på strandengen, og derfor ikke påvirkes i forbindelse med projektet. De vurderes derfor ikke yderligere i nærværende væsentlighedsvurdering.

4.2 Fuglebeskyttelsesområde F105 Roskilde Fjord

Fuglebeskyttelsesområde F105 strækker sig fra Frederiksværk til Roskilde, og dækker hovedsageligt de marine områder i Roskilde Fjord. På udpegningsgrundlaget findes 13 fugle, hvoraf otte er trækfugle, fire er ynglefugle og en enkelt er både træk- og ynglefugl i området.

Tabel 2: Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F105. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Kilde: (Miljøstyrelsen, 2023).

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F105		
Fugle	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågåse (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Troldand (T)
	Hvinand (T)	Lille skallesluger (T)
	Stor skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Sorthovedet måge (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Alle fugle på udpegningsgrundlaget er tilknyttet de kystnære områder og småøer i Roskilde Fjord. Klyde, fjordterne, havterne og dværgterne yngler bl.a. på de mange små øer og holme i Roskilde Fjord. De nærmeste kortlagte levesteder er ca. 2,5 km sydøst for projektområdet, hvor havterne, fjordterne, klyde og dværgterne yngler på småøer i fjorden, se Figur 4.

Figur 4: Kortlagte levesteder for ynglefuglene klyde, fjordterne, dværgterne og havterne. Kilde: (Miljøstyrelsen, 2021).

4.3 Målsætninger

I den gældende Natura 2000-plan (Miljøstyrelsen, 2023) er der opstillet målsætninger, som skal sikre det konkrete områdes integritet og bidrage til opnåelse af gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter. Udvalgte målsætninger for Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov er:

- At områdets levesteder for ynglefuglene dværgterne, fjordterne, havterne, klyde, sorthovedet måge og havørn sikres. Nævnte arter er enten i tilbagegang, har nationalt store levesteder i området og/eller har nationalt vigtige bestande i området.
- At området strandeng (1330) sikres. Nævnte naturtyper har enten stærk ugunstig bevaringsstatus, særlige forekomster i Danmark og/eller biogeografisk store forekomster eller levesteder i området.

5 Væsentlighedsvurdering

Højvandsbeskyttelsen i Hyllingeris består af diger og højvandsmure, som er stationære anlæg, der har lokal og arealmæssig påvirkning. Diger og højvandsmure beskytter bagvedliggende arealer mod oversvømmelse, hvorved naturtyper og arter på bagvedliggende arealer, der er afhængige af jævnlige oversvømmelser, også vil kunne påvirkes af et sådan anlæg.

De potentielle påvirkninger der kan være på habitatområde H120 og fuglebeskyttelsesområde F105 omfatter:

- I anlægsfasen: Habitattab som følge af arealinddragelse fra anlæg af diger og højvandsmure, herunder også midlertidige arbejdsarealer samt støj fra nedvibrering af spunsvæg (højvandsmur).
- I driftsfasen: Ændring af saltvandspåvirkningen på indersiden af diget.

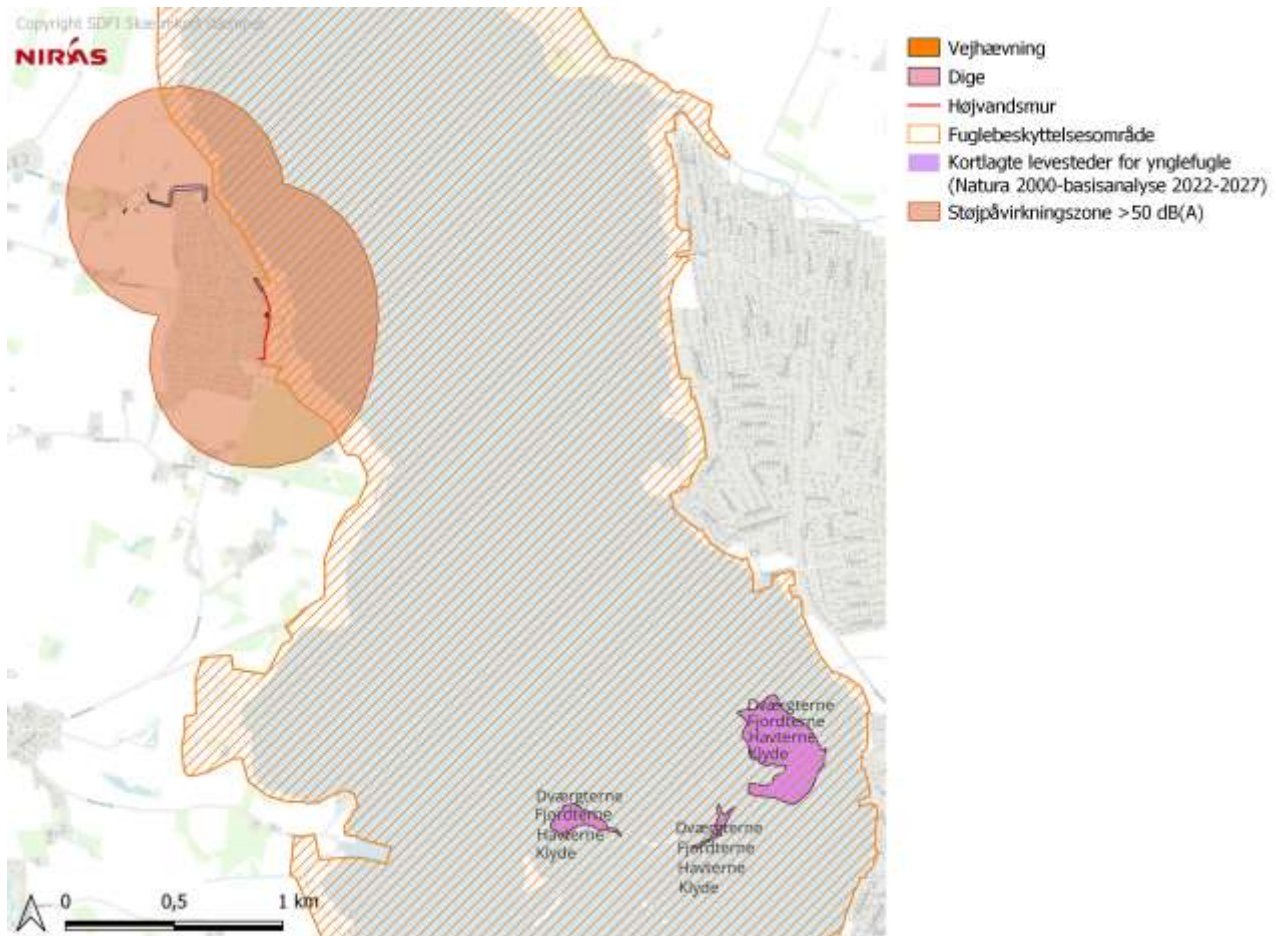
5.1 Habitatnaturtypen strandeng (1330)

Den østlige del af diget og de østvendte højvandsmure ligger inden for afgrænsningen af habitatområde H120. Etablering af diget vil inddrage et areal på ca. 400 m² af habitatområdet. Det berørte areal ligger dog uden for kortlagt habitatnatur, da diget ligger på landværts siden af strandengen. Alt anlægsarbejdet foretages fra landværts side, så strandengen ikke berøres i forbindelse med anlægget. Der inddrages således ikke areal af strandengen i anlægsfasen, og det vurderes, at den foreslåede højvandsbeskyttelse ikke påvirker habitatnaturtypen strandeng væsentligt, da projektet ligger udenfor naturtypen. I driftsfasen vil det ved stormflodshændelser være nødvendigt at pumpe overskyldt havvand tilbage til havet via en pumpe. Pumpen placeres på landværtssiden af diget. Tilbagepumpningen af overskyldt havvand i stormflodssituationer vurderes ikke at kunne påvirke strandengen, da strandeng er en naturtype, der er tilpasset oversvømmelser og naturlig dynamik fra havet. Derudover vil stormflodssituationer ske relativt sjældent. Det vurderes, at projektet ikke er i strid med Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger, og det vurderes, at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning på naturtypen.

Højvandsmuren vil efter etablering forhindre saltvand i at skylle om på landværtssiden af muren. Jævnlig oversvømmelser er med til at definere visse økosystemer og plantesamfund, hvilket bl.a. gælder strandengen. Dog ligger alt habitatnatur på kystsiden af højvandsmuren og vil derfor forsat oversvømmes med saltvand fra Fjorden. Da der ikke ligger habitatnaturtyper, som er afhængige af jævnlige oversvømmelser med saltvand bag den nye højvandsbeskyttelse, vurderes højvandsmuren og diget til ikke at have en påvirkning på vegetationen i habitatstrandengene.

5.2 Fugle

Fuglene på udpegningsgrundlaget holder primært til på øerne i Roskilde Fjord. Der findes ingen kendte forekomster af ynglende fuglene fra udpegningsgrundlaget på eller nær strandenge. Det antages derfor, at fuglene ikke yngler eller raster på strandengen nær projektet. Fuglene foretrækker at yngle på småøerne, da forstyrrelser fra mennesker og rovdyr er fraværende. Strandengen kan dog fungere som fourageringsområde for nogle af fuglene på udpegningsgrundlaget. I forbindelse med nedvibrering af højvandsmurene vil der forekomme støj i en tidsbegrænset periode. Når der etableres spuns ved nedvibrering, så er NIRAS erfaringer, at lydeffekten er 115 dB(A) umiddelbart ved nedvibreringsstedet. Der er foretaget en overslagslagsberegning af støjniveauet fra nedvibreringen, hvor det antages, at lyden udbredes frit. Beregningen viser, at støjen er dæmpet til 50 dB(A) i en afstand på 500 meter. I overlagsberegningen antages det, at terrænet er blødt umiddelbart ved kilden og ellers hårdt (vand er hårdt terræn). Støj i forbindelse med anlægsarbejdet vil foregå i en tidsbegrænset periode på ca. 8 uger. Den midlertidige støjpåvirkningszone i anlægsfasen ses i Figur 5.

Figur 5: Midlertidig støjpåvirkningszone i forbindelse med nedvibrering af højvandsmur samt kortlagte levesteder for ynglefuglene klyde, dværgterne, fjrdterne og havterne.

Effekten af støj på fugle er generelt ringe kendt, da der kun i meget begrænset omfang er forsket på området. Fugle ser oftest ud til at fortsætte deres aktiviteter upåagtet af selv meget høje støjniveauer. Det er således ikke muligt at fastlægge en grænseværdi for støj for fugle, men et støjbidrag på 50 dB(A) vurderes at være det bedste bud på et acceptabelt støjniveau, hvor fuglenes ynglesucces ikke påvirkes. Den midlertidige støjpåvirkningszone på mere end 50 dB(A) ligger langt uden for de kortlagte leve-/ynglesteder for fuglene på udpegningsgrundlaget, og det vurderes derfor, at projektet ikke kommer til at forstyrre ynglende fuglene i deres naturlige færde. Strandengen vil i anlægsperioden være mindre egnet som fourageringssted for fuglene. Det vurderes, at fuglene i anlægsperioden vil fouragere på de øvrige strandenge i fuglebeskyttelsesområdet, og at fuglene kort tid efter anlæg vil anvende strandengen til fouragering igen. Det vurderes samlet, at støj fra nedvibrering af højvandsmuren ikke påvirker fuglene på udpegningsgrundlaget væsentligt.

5.3 Kumulative effekter

Ifølge Habitatdirektivet skal væsentlighedsvurderingen også omfatte mulige kumulative påvirkninger, eksempelvis i forhold til allerede vedtagende planer, som endnu ikke er realiseret, og fra planer og projekter, som ligger i forslag.

I Frederikssund bymidte på østsiden af Roskilde Fjord er der projekteret en højvandsbeskyttelse, hvor der også vil ske nedvibrering af spuns i anlægsfasen, som potentielt kan være tidsmæssigt sammenfaldende med anlægsaktiviteten i indeværende projekt. Projekterne ligger langt fra hinanden (6,5 km) og støjpåvirkningen i begge projekter er af lokal og forbigående karakter. Det vurderes derfor ikke at medføre øgede kumulative påvirkninger på Natura 2000-område

nr. 136. Der er ikke kendskab til øvrige planer eller projekter, som vurderes at give anledning til kumulative påvirkninger i samspil med det ansøgte projekt.

5.4 Sammenfatning

5.4.1 Habitatnatur

Dele af højvandsbeskyttelsen i Hyllingeriis placeres inden for i Natura 2000-område nr. 136. Natura 2000-områdets habitatnatur, her strandeng, vil ikke blive berørt direkte i forbindelse med anlægsarbejdet, ligesom projektet heller ikke vurderes at kunne påvirke habitatnaturen indirekte. Samlet vurderes projektet ikke at kunne medføre væsentlig påvirkning på naturtyper eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området, og Natura 2000-områdets integritet vurderes desuden ikke at blive væsentligt påvirket.

5.4.2 Fugle

Fuglene klyde, havterne, fjordterne og dværgterne yngler på småøerne i Roskilde Fjord ca. 2,5 km fra projektområdet. Påvirkningszonen for støj fra projektet ligger uden for fuglenes kortlagte yngleområder, og støj fra projektet medfører derfor ikke påvirkning på ynglende fugle i fuglebeskyttelsesområde F105. Strandengen vil i anlægsperioden være mindre egnet som fourageringssted for fuglene, men det vurderes at fuglene kort tid efter anlæg vil anvende strandengen til fouragering igen. Det vurderes samlet, at projektet ikke medfører væsentlig påvirkning på fuglene på udpegningsgrundlaget.

5.4.3 Kumulative effekter

Det vurderes, at der ikke er planer eller projekter, som kan give anledning til kumulative påvirkninger i samspil med det ansøgte projekt.

6 Bilag IV-arter

Alle arter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet, uanset om de yngler og/eller raster i eller uden for habitatområderne. Ifølge Naturbasen (Naturbasen, 2024), Arter.dk (Arter.dk, 2024) og Naturdata (Naturdata, 2024) er der fundet markfirben og mygblomst inden for en radius af 2 km fra anlægget. Markfirben er fundet talrigt i kalkoverdrevene, som strækker sig fra Kildeskåret sydvest for projektet til Koholm nordvest for projektet. Markfirbenet træffes på steder med bar og sandet jord, som heder, klitter, overdrev eller råstofgrave (Ravn, 2015).

Mygblomst er både opført på habitatdirektivets bilag II og IV. Forekomst af mygblomst er beskrevet i afsnit om habitatarter, da den findes på udpegningsgrundlaget for habitatområde H120. Både markfirben og mygblomst overvåges i området, og arternes lokale udbredelse følges løbende.

Alle arter af flagermus er opført på habitatdirektivets bilag IV. Der er registreret sydflagermus og dværgflagermus >3 km syd for projektet. Desuden har brunflagermus, vandflagermus og skimmelflagermus udbredelsesområde nær projektområdet, og kan derfor potentielt forekomme inden for projektområdet, da arterne er meget mobile og kan strejfe over store afstande (Møller, Baagøe, Degn, & Krabbe, 2013). Sydflagermus yngler og raster i bygninger med revner og hulheder, mens dværgflagermus lever i tilknytning til løvskov, hvor den bruger hule træer, gamle spættereder og bygninger som både sommer- og vinterkvarterer. Brunflagermus, vandflagermus og skimmelflagermus er ligeledes tilknyttet træer og bygninger med sprækker og hulheder.

Der er ikke registreret bilag IV-padder inden for projektområdet. Nærmeste fund er stor vandsalamander ved Skuldelev ca. 2 km fra projektet. Stor vandsalamander yngler i solbeskinnede vandhuller med flade brinker og lever på land resten af året på land, i skove og haver.

6.1 Bilag IV-vurdering

Der er ikke registreret bilag IV-arter inden for projektområdet, og projektområdet vurderes ikke at omfatte egnede levesteder for bilag IV-arter. Det skyldes at ingen af de kendte bilag IV-arter fra nærområdet er tilknyttet strandeng. Projektet vurderes således ikke at inddrage eller påvirke levesteder for bilag IV-arter.

Markfirbenet er tilknyttet kalkoverdrevene nord og vest for projektet. Ingen af disse habitater påvirkes i forbindelse med etablering af højvandsbeskyttelsen, og projektet påvirker ikke bestanden af markfirben. Det vurderes derfor, at den økologiske funktionalitet af markfirben opretholdes i området.

Der er registreret sydflagermus og dværgflagermus i området nær projektområdet. Projektet medfører fældning af enkelte træer i den nordlige del af projektområdet. Frederikssund Kommune har besigtiget denne del af projektområdet og vurderet, at de træer, der skal fældes, ikke har revner eller hulheder, som gør dem egnede som yngle- og rastested for flagermus. Det vurderes derfor, at den økologiske funktionalitet for flagermus i området opretholdes.

Der findes ingen potentielle yngle og rastesteder for padde i forbindelse med projektet. Det vurderes derfor, at projektet ikke medfører ændringer i den økologiske funktionalitet for padde i området.

6.2 Sammenfatning

Projektområdet vurderes ikke at rumme egnede levesteder for bilag IV-arter, og projektet vurderes derfor ikke at medføre ændringer i den økologiske funktionalitet for bilag IV-arter i området.

7 Referencer

- Arter.dk. (2024). Hentet fra <https://arter.dk/dashboard>
- Miljøstyrelsen. (2021). *Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 (revideret udgave) for Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov*.
- Miljøstyrelsen. (2023). *Natura 2000-plan 2022-2027 for Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov*.
- Møller, J. D., Baagøe, H. J., Degn, H., & Krabbe, E. (2013). Forvaltningsplan for flagermus. Naturstyrelsen, Miljøministeriet.
- Naturbasen. (2024). Hentet fra <https://www.naturbasen.dk/>
- Naturdata. (2024). Hentet fra <https://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch>
- Ravn, P. (2015). *Forvaltningsplan for Markfirben. Beskyttelse og forvaltning af Markfirben (Lacerta agilis) og dets levesteder i Danmark*. Miljø- og Fødevarerministeriet, Naturstyrelsen.